The illustration is a watercolor-style artwork. In the foreground, a woman's face is shown in profile, looking upwards and to the left. She has large, expressive blue eyes, rosy cheeks, and dark hair adorned with red flowers. She is wearing a blue garment with a white collar and a necklace of red beads. In the background, her hands are visible, one holding a large, vibrant bouquet of red flowers and green leaves. The overall color palette is dominated by reds, blues, and greens, with a soft, painterly texture.

Дмитро Куровський

КОСИТЬ ТАТО ТРАВИЧЕНЬКУ

Дмитро Куровський

КОСИТЬ ТАТО ТРАВИЧЕНЬКУ

ВІРШІ

Для старшого дошкільного
та молодшого шкільного віку

Упорядник
Василь Струтинський

Художник
Олександра Прахова

Київ «Веселка» 1993

РАНОК-РУМ'ЯНОК

Ранок-рум'янок
Вибіг на ганок.
— Тату! Ой тату!
Сонця багато!

А день-деньочок
Сів на пеньочок.
— Ох, натовився,
Пóтом умився.

А вечір-чечір
Випростав плечі.
— Як легко дихать!
З роботи їхать!

А ніч-ночиця
Лічити вчиться
На зорях —
наче
На рахівниці.

КОСИТЬ ТАТО ТРАВИЧЕНЬКУ

Коси, коси, кіско!
Уже й вечір близько.
Косить тато травиченьку
Од ріски до ріски.

Косить тато травиченьку,
А кущик минає.
В тім кущику перепілка
Діточок ховає.

МІСЯЦЮ-МІСЯЧЕНЬКУ

Місяць був рогатий,
Тепер став лобатий.
Ой місяцю-місяченьку,
Де ж ти роги подівав?
— Я їх вашому бичечку —
Глянь — подарував.

ЗОЗУЛЯ

Кує зозуля та кує,
Бо молоток у неї є,
І є ковадлечко своє.

Кує зозуленька літа.
Кує-наковує до ста.

Кує зозуленька з весни
Маленьким діткам гарні сні.

Кує з проміння та роси
Маленьким діткам голоси.

ДЕНЬ І НІЧ

День за ніччю ганяється,
Ніч під піччю ховається.
Пересидить, перемнеться —
Та й за днем, дивись, женеться.

Вік їм жити-ганятися,
Одне одного боятися.

ОЙ ЖАЙВОРЕ...

— Ой жайворе, жайворе,
Чого тебе жаль бере?
Чи полечко не вродило?
Чи сонечко не вгодило?

— Та полечко родить,
І сонечко годить.
Тим жалі мене взяли,
Що пісня відходить.

Спускатися мушу з неба —
Кубелечко вити треба.

НАЧИСТИЛА КАРТОПЕЛЬКИ

Начистила картопельки,
Сама й накришила
І цибульку,
Й морквиночку...
Потім засмачила.

Кипи, супе,
Вибулькочуй,
Густий та пахучий!
Баба тільки наглядає
Та онуку учить:
— Отак, рибко,
Отак, яско.
Треба все уміти:
І читати, і писати,
І страву варити.

ХТО ЯК ВОДУ П'Є

Воду п'є Улянка
З кухлика чи склянки.
А курочка з черепка,
Чи з калюжі,
Чи з струмка.
А собака язиком
Загрібає, мов совком.
Як пташина попиває,
То голову задирає.
Голуб — той не задира,
Дудлить,
Наче кінь з відра!

ПУТІВЧИК

Дівчатко в полі
Саме-самісіньке.
Жита навколо,
І сонце високо.
Куди ж то дівчинка
Іде путівчиком?
Чи, може, скучила
Вона за матір'ю,
Чи, може, батькові
Несе обід?
В житах, як рибонька
В зеленім ятері...
Ніяк не вирветься —
Ну що робить?
Путівчик бачить:
Дівчатко плаче.
Мерщій направив
Його на трави.
— На луках татко!
Там дзвонять коси!..—
І рибенятко
Утерло сльози.

ДИВНИЙ СОН

Ой, наснилося мені!
Ой, наснилось!..
Поміж нами та пташками
Все змінилось.
Ми приходимо до них,
До крилатих,
Мов до рідних чи до друзів
Гостювати.
І сідають солов'ї
Нам на плечі,
Розсипаються піснями
В тихий вечір.
І лелеки, й кулички
Не тікають —
Людам сіно стогувати
Помагають.
А прокинувся — дивлюсь:
От так діло...
Пташка вгледіла мене —
Й по-о-летіла!

БІЛА ГРЕЧКА ГУДЕ

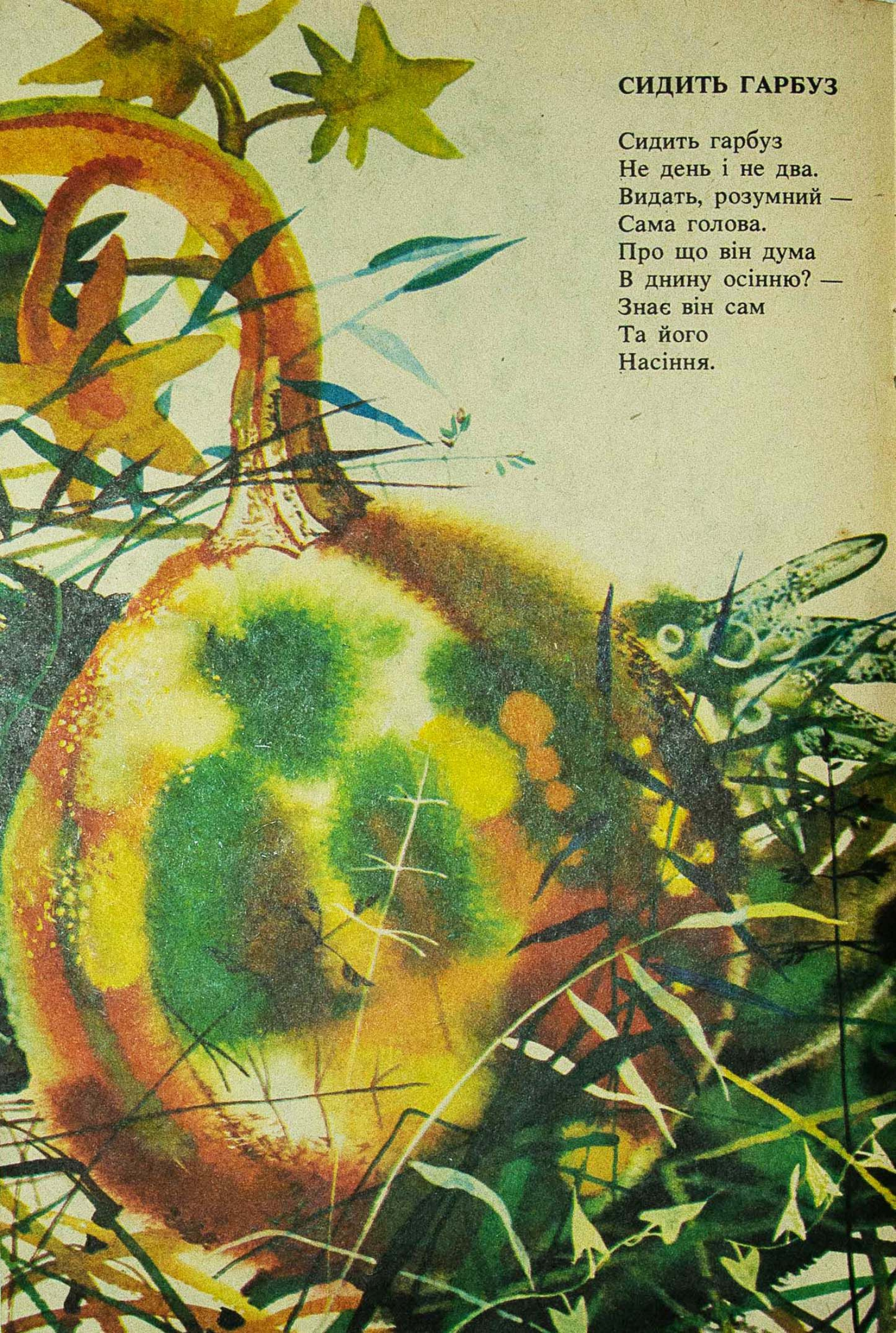
Райка стежкою йде,
Біла гречка гуде.
Чом би гречці густі?
Їй би тихо цвісти.
То в ній бджілки
гудуть —
Райці меду дадуть.

СИДИТЬ ГАРБУЗ

Сидить гарбуз
Не день і не два.
Видать, розумний —
Сама голова.
Про що він дума
В днину осінню? —
Знає він сам
Та його
Насіння.

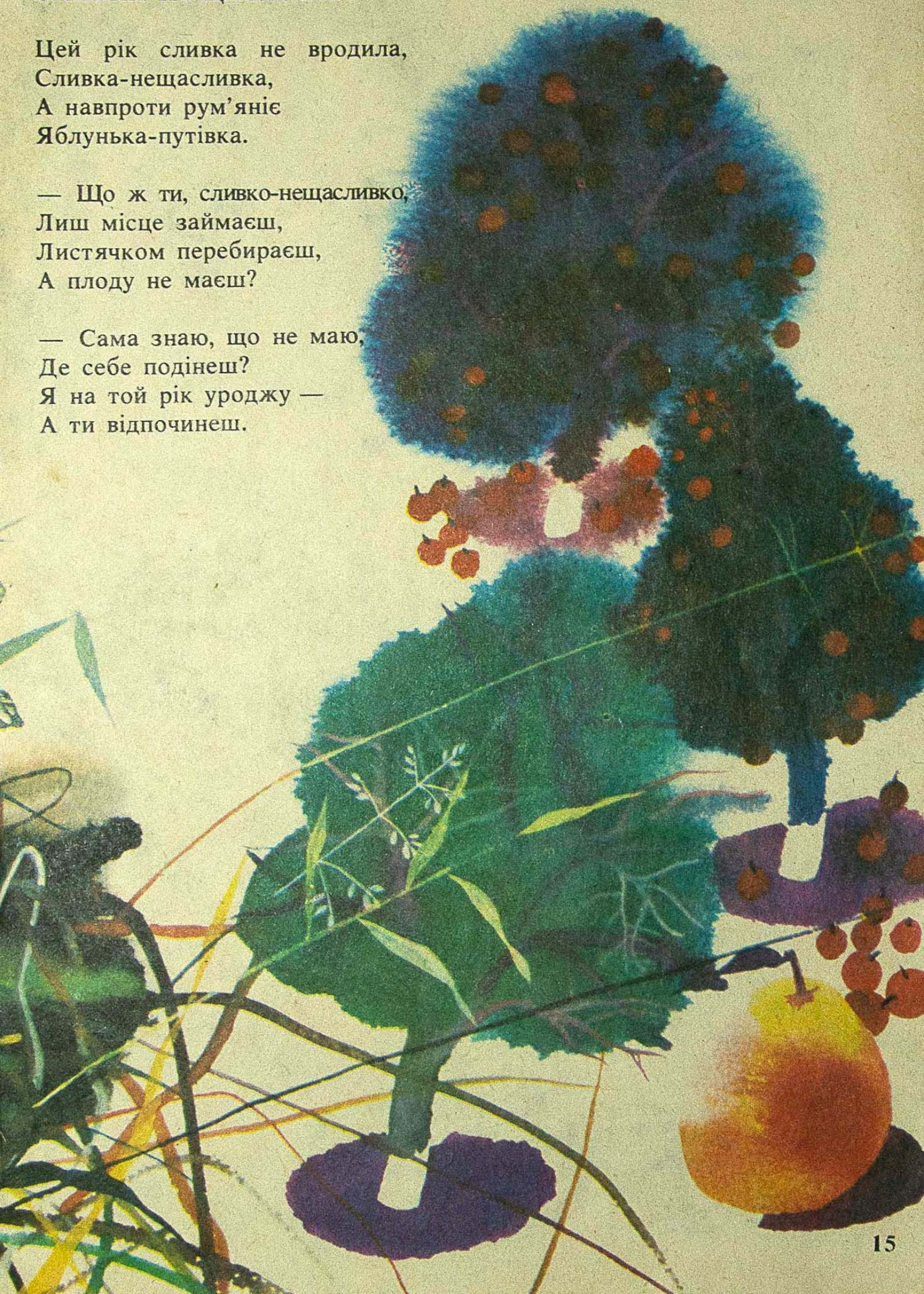

СЛИВКА-НЕЩАСЛИВКА

Цей рік сливка не вродила,
Сливка-нещасливка,
А навпроти рум'яніє
Яблунька-путівка.

— Що ж ти, сливко-нещасливко,
Лиш місце займаєш,
Листячком перебираєш,
А плоду не маєш?

— Сама знаю, що не маю,
Де себе подінеш?
Я на той рік уроджу —
А ти відпочинеш.

ВАРКА-ВОДОВАРКА

Сидить Варка-водоварка
Та з матері воду варить.

— Може, тобі юшечки,
Юшечки-чепурушечки?

— Не хочу!

— Може, тобі киселику,
Киселику-веселику?

— Не буду.

— Є для Варі й локшинка,
З плівкою, молочненька.

— Гаряча.

— То я внесу холодчику,
Холодчику-молодчику.

— Холодний.

— Є цукерочка солодка,
Не гаряча й не холодна.

— Не така.

— А птичого молока?

— Хо-о-чу...

— То біжи надвір мерщій
Та горобчика подій —
Марш із хати!

ДОЛИНКА

Край села була долинка,
В ній водиченька, як скло.
А тепер хоч би краплинка —
Наче й близько не було.
Може, випило теля?
А теля хвостом виля:
Бач, води воно не п'є —
Молочко у мами є.
Поспитали в гусенят,
У пухнастих каченят —
А вони гуртом: — Ні-ні!
Ми водицю на широкій,
Попиваєм на глибокій,
Безосокій чистині. —
Ми побігли до овечок —
Сонце сіло нам на плечі:
— То водицю я спило,
Вельми жарко вдень було...

КУЦІ-БАБА

Тихий, сизий вечорок.
Біля двору — моріжок.
Нап'ємося молочка,
Теплого, із шумом,
Та постанемо кружка —
В куці-баби!
Нумо!
В куці-баби,
Як годиться,
Під хустинкою очиці.
Тільки дотик, тільки слух
Щонайменший ловить рух.
Раптом — круто
Верть набік,
Той, що збоку,
Щоб не втік.
А тіка — так доганяй,
Та хустинки не знімай!
Хто хитріший,
Вольовіший,
Той не кине́ться тікати,
Куці-бабу накликають —
Встоїть, втерпить,
Не дихне
Й куці-бабу обмине.
А Галинка —
Не з таких, як до неї —
То і в сміх.

НЕ ЙДИ, ДОЩИКУ

Не йди, не йди, дощику,
Не ходи.
Бо наробиш, дощику,
Всім біди.
Не зривайся зливою
На луги.
Ще сіна не складені
У стоги.
Не звертай, непроханий,
На жита,
Бо пора в нас жнивная —
Золота.
Над полями райдуга
Розцвіта.
Повтікали хмароньки
За жита.

ДОЩ ІДЕ ПІШКИ

Райдуга — дуга,
Сива хмара — віз,
А грім — жеребець,
А блискавка — віжки.
Їдуть-їдуть!
Їдуть-їдуть! —
А дощ іде пішки.

БУРЯЧОК І САПА-ЗАСТУПНИЦЯ

Жив собі бурячок —
Зелений чубок.
Їв-пив,
Нікого не бив —
Слухняний.
Аж ось прийшла свиріпина —
Жовті сукня і хустина:
— Приймай-но гостю! —
Їсть непрохана і п'є
Бурячкове, не своє.
Та все більше відбирає,
Апетит невтримний має.
Виросла нівроку
Пишна ще й висока.
А господар
У своїй господі —
На самому споді.
А сапа — не сліпа,
Їй усе те видко.
Крикнула на свиріпину:
— Геть одвідси, дармоїдко! —
Та й випхала в спину.

ЛЮБИСТОК

Любисток під вікном.
І все ним пропахтилось:
Гроза, що над селом
Спустилась —
Прокотилась;
Жучок і Вася-кіт,
Що граються під сіньми,
Сусідки ластівки,
Що на антені сіли.
Любистком пахне все:
Вода кринична, зимна
І хліб, що принесе
Настуся з магазину.
Коли ж Настуся спить
Біля кватирки близько,
То сон її пахтить
Усеньку ніч любистком!

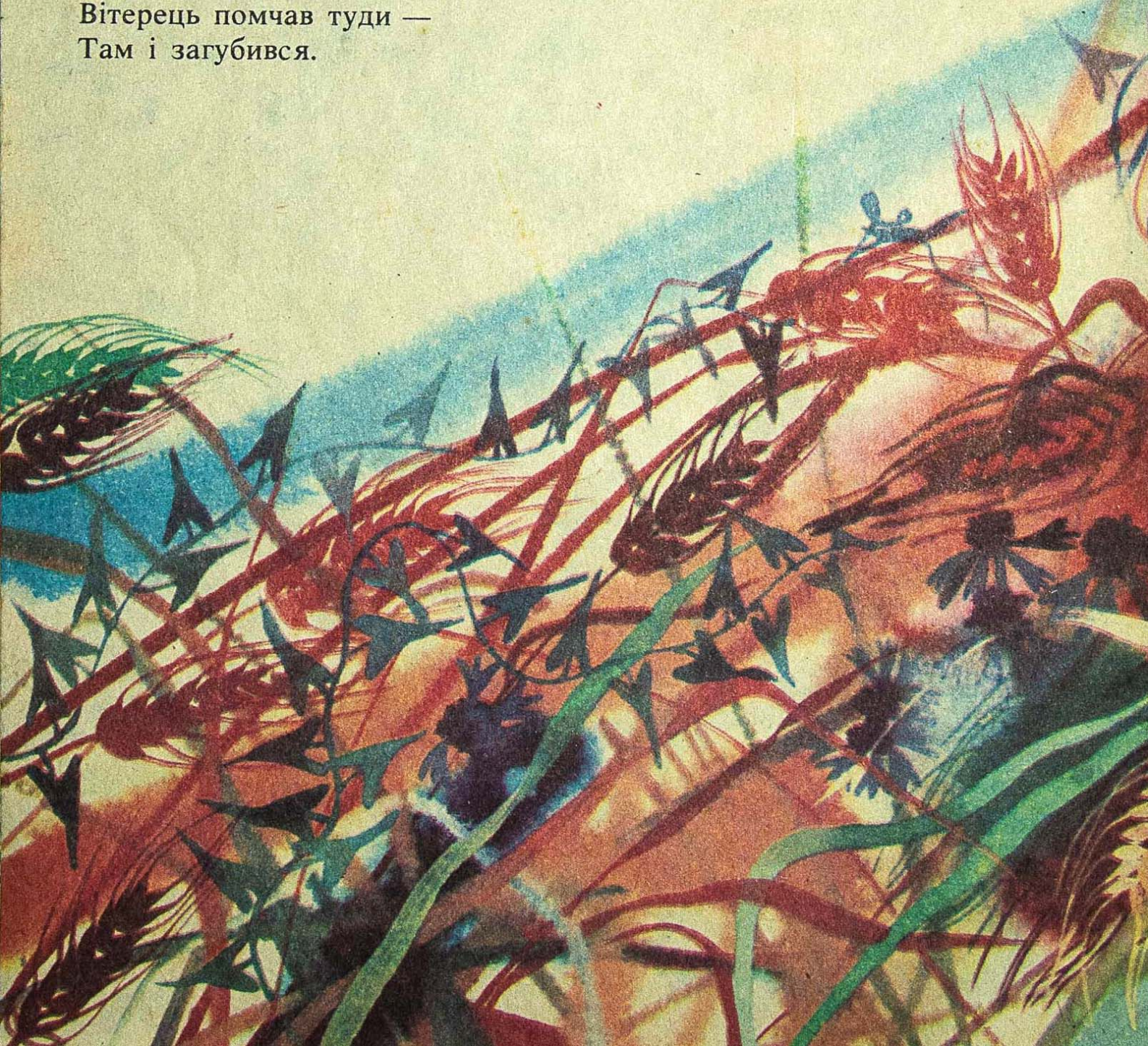
ВІТЕРЕЦЬ

Десь під вечір вітерець
Ходить не стежками.
Полюбляє навпростець —
Травами, житами.
Він не ходить, а літа,
Наче сивий голуб.
Не столочує жита,
Оглядає поле.
Ячмені та пшениці
Сплять повноколосі,
А на другому кінці —
Перепел у просі.
Попід лісом, як з води,
Виростають вівса.
Вітерець помчав туди —
Там і загубився.

СЕРПЕНЬ-ЖНИВЕЦЬ

А вже скоро перше вересня,
Серпень-жнивець та й розсердився,
Що забрали люди житечко —
Золоті його пожиточки.

Ой, не сердься, серпню-жнивоньку,
Тракторами зорем нивоньку,
Золоте посієм житечко —
Приберешся й на те літечко.

МАШИНИ

Ходять машини
Та й ходять по полю.
Орють і сіють,
Полють і жнуть.
Люди за це їх
Годують і поять,
От лиш поспати
Мало дають.

Кажуть:

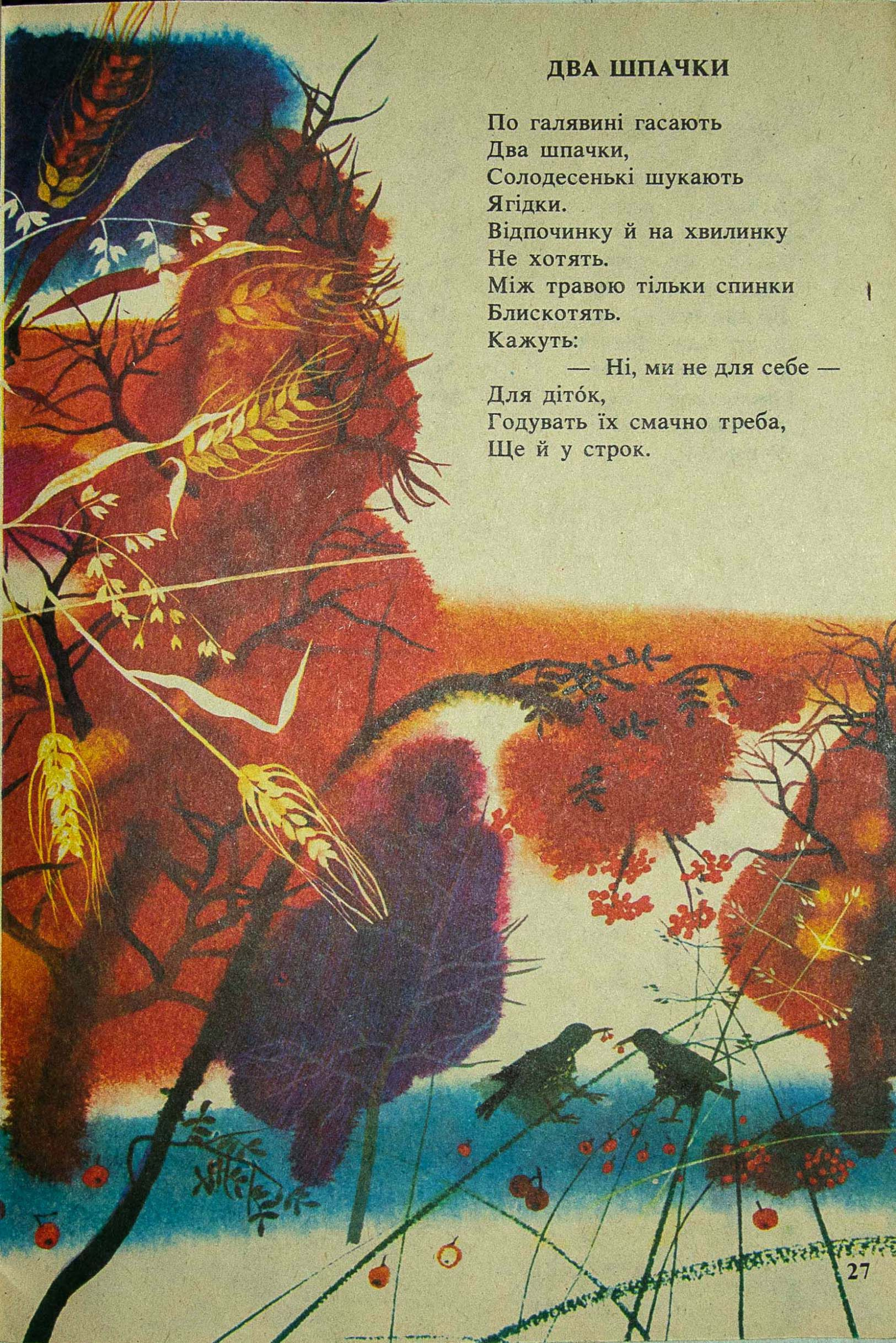
— Обробимось до зими —
Повисипаємось
Ви і ми!

ДВА ШПАЧКИ

По галявині гасають
Два шпачки,
Солодесенькі шукають
Ягідки.
Відпочинку й на хвилинку
Не хочуть.
Між травою тільки спинки
Блискотять.
Кажуть:

— Ні, ми не для себе —
Для діто́к,
Годувать їх смачно треба,
Ще й у строк.

У ВІВСІ

Поховалися усі
У вівсі:
Жайворон і перепілка,
Деркачик і волове око
І яцик...
Бо скошили трави —
Ще низькі отави,
Бо залізна жниця
Вистригла пшеницю,
Бо ячмінь і жито
Змолотило літо...
Поховалися усі
У вівсі.

РОЗДАМО ГОРІХИ

Густа в лісі ліщинонька,
Ми ж не боїмося.
Будем рвати горішеньки,
Поки наїмося.
Не так самі наїмося,
Як торбу натопчем,
Роздамо їх на вулиці
Дівчаткам та хлопцям.
Хай смакують, похрускують,
Аби зуби добрі.
Нехай знають, які-то ми
Щедрі та хоробрі!

A watercolor illustration of a sun with rays in shades of orange, yellow, and red, partially obscured by dark green and blue leaves and vines. The background is a mix of light and dark colors, creating a textured, artistic effect.

З М І С Т

Ранок-рум'янок	3
Косить тато травиченьку	4
Місяцю-місяченьку	4
Зозуля	5
День і ніч	6
Ой жайворе...	7
Начистила картопельки	9
Хто як воду п'є	11
Путівчик	11
Дивний сон	12
Біла гречка гуде	12
Сидить гарбуз	14
Сливка-нещасливка	15
Варка-водоварка	16
Долинка	17
Куці-баба	19
Не йди, дощику	20
Дощ іде пішки	21
Бурячок і сапа-заступниця	22
Любисток	23
Вітерець	24
Серпень-жнивець	24
Машини	26
Два шпачки	27
У вівсі	28
Роздамо горіхи	28
Змерз листочок	31
Морозенків подарунок	31

Літературно-художнє видання
Куровський Дмитро Мойсейович
КОСИТЬ ТАТО ТРАВИЧЕНЬКУ

Вірші. Для старшого дошкільного та молодшого шкільного віку

Упорядник Струтинський Василь Миколайович
Художник Прахова Олександра Миколаївна

Редактор Л. О. Мірошніченко. Відповідальна за випуск Н. В. Кир'ян.
Художній редактор О. В. Коваль.

Технічний редактор Т. В. Осталецька. Коректор Т. М. Васильєва.

Здано на виробництво 16.05.91. Підписано до друку 06.04.93. Формат 70×100 1/16. Папір офсетний № 2. Гарнітура «таймс». Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 2,60. Умовн. фарб.-відб. 11,70. Обл.-вид. арк. 4,17. Тираж 50 000 пр. Зам. 3—961. Видавництво дитячої літератури «Веселка», 254655, Київ, МСП, Мельникова, 63. Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Поліграфкнига», 252057, Київ-57, Довженка, 3.

К 4803640202—139 БЗ—1—24.93.
206—93

ISBN 5-301-01161-8

© Василь Струтинський, 1993
© Олександра Прахова, ілюстрації,
1993